387L0184

17.3.87 *EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI* N:o L 75/21

KOMISSION DIREKTIIVI,

annettu 6 päivänä helmikuuta 1987,

kahden tekstiilikuidun sekoitteisiin sovellettavia tiettyjä kvantitatiivisiä analyysimenetelmiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun direktiivin 72/276/ETY liitteen II muuttamisesta

(87/184/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon tekstiilien nimityksiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 26 päivänä heinäkuuta 1971 annetun neuvoston direktiivin 71/307/ETY([1]), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 83/623/ETY([2]), ja erityisesti sen 15 a artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo, että

direktiivissä 71/307/ETY säädetään tekstiilituotteiden kuitukoostumusta koskevista pakollisista selosteista ja tarkastuksista sen todentamiseksi, että nämä tuotteet vastaavat selosteessa olevia merkintöjä,

edellä mainitun direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti neuvoston direktiivin 72/276/ETY([3]) liitteessä, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 81/75/ETY([4]), säädetään 15 yhtenäisestä analyysimenetelmästä, jotka koskevat useimpia markkinoilla olevia kahden tekstiilikuidun sekoitteista koostuvia tekstiilituotteita,

kansallisten laboratorioiden vähitellen saaman kokemuksen ja komission valvonnassa tehdyistä laboratorioiden välisistä testeistä saadut tulokset huomioon ottaen on tarpeen:

— uusia menetelmä N:o 2 lisäämällä siihen uuden vakaan ja helposti valmistettavan reagenssin käyttö,

— muuttaa menetelmän N:o 8 tiettyjä kohtia niin, että menettely yksinkertaistuu ja yhtenäisten tulosten saanti varmistuu,

— poistaa menetelmä N:o 12, jonka tarkkuus on osoittautunut riittämättömäksi,

direktiivi 72/276/ETY ei kata klorokuitujen, tiettyjen modakryylien, tiettyjen elastaanien, asetaatin, triasetaatin ja tiettyjen muiden kuitujen sekoitteista koostuvia tekstiilituotteita, joita myös direktiivissä 71/307/ETY säädetty selostevelvollisuus koskee; näihin tuotteisiin sovellettavat yhtenäiset analyysimenetelmät tulisi saada aikaan, ja

tämän direktiivin säännökset ovat tekstiilien nimityksiä ja merkintää koskevia direktiivejä käsittelevän komitean lausunnon mukaiset,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivin 72/276/ETY liitteessä II olevaa 2 jaksoa seuraavasti:

1. Muutetaan erityismenetelmiä N:o 2, 8 ja 12 tämän direktiivin liitteen I mukaisesti.

2. Lisätään direktiiviin tämän direktiivin liitteessä II esitetty erityismenetelmä N:o 16.

([1]) EYVL N:o L 185, 16.8.1971, s. 16
([2]) EYVL N:o L 353, 15.12.1983, s. 8
([3]) EYVL N:o L 173, 31.7.1972, s. 1
([4]) EYVL N:o L 57, 4.3.1981, s. 23

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät säännökset voimaan viimeistään 1 päivänä syyskuuta 1988 ja ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Kun tämä direktiivi on annettu tiedoksi, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että valmisteilla olevat ehdotukset tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksiä koskeviksi laeiksi, asetuksiksi ja hallinnollisiksi määräyksiksi, jotka jäsenvaltiot aikovat antaa, toimitetaan komissiolle riittävän ajoissa, jotta se voi esittää huomautuksensa.

3 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 6 päivänä helmikuuta 1987.

Komission puolesta
Grigoris VARFIS
Komission jäsen

LIITE I

Muutokset direktiivin 72/276/ETY liitteessä II olevaan 2 jaksoon

Menetelmä N:o 2

Korvataan teksti seuraavasti:

MENETELMÄ N:o 2

TIETYT PROTEIINIKUIDUT JA TIETYT MUUT KUIDUT

(Hypokloriittimenetelmä)

1. SOVELTAMISALA

Tätä menetelmää käytetään analysoitaessa ei-kuituaineiden poiston jälkeen kahden komponentin sekoitteita, joissa komponentteina ovat:

1. tietyt proteiinikuidut kuten villa (1), eläimen karva (2 ja 3), silkki (4) ja proteiini (21), ja

2. puuvilla (5), kupro (19), modaali (20), viskoosi (23), akryyli (24), klorokuidut (25), polyamidi tai nailon (28), polyesteri (29), polypropeeni (31), elastaani (37) ja lasikuitu (38).

Jos sekoite sisältää erilaisia proteiinikuituja, menetelmällä saadaan vain niiden yhteismäärä, ei kunkin määrää erikseen.

2. PERIAATE

Proteiinikuidut liuotetaan kuivasta punnitusta näytteestä hypokloriittiin. Jäännös kootaan, pestään, kuivataan ja punnitaan; sen tarvittaessa kertoimilla korjattu massa esitetään prosentteina näytteen kuivasta massasta. Kuivan proteiinikuidun prosenttiosuus saadaan erotuksena.

Hypokloriittiliuoksen valmistukseen voidaan käyttää joko litium- tai natriumhypokloriittia.

Litiumhypokloriittia suositellaan silloin, kun analyysien määrä on vähäinen tai niiden väli pitkä. Syynä tähän on, että kiinteän litiumhypokloriitin hypokloriittipitoisuus säilyy periaatteessa muuttumattomana toisin kuin natriumhypokloriitin. Jos hypokloriittipitoisuus tunnetaan, sitä ei tarvitse tarkistaa jodometrisesti jokaista analyysia varten erikseen, vaan analyysissa voidaan käyttää tiettyä tarkoin punnittua litiumhypokloriittimäärää.

3. LAITTEET JA REAGENSSIT (muut kuin yleisessä osassa mainitut)

3.1 **Laitteet**

i) Erlenmeyer-pullo, jossa on hiottu lasitulppa, tilavuus 250 ml;
ii) Termostaatilla varustettu vesihaude, säätölämpötila 20 (± 2) °C.

3.2 **Reagenssit**

i) *Hypokloriittireagenssi*

a) Litiumhypokloriittiliuos

Analyysia varten juuri valmistettu liuos sisältää 35 (± 2) g/l aktiiviklooria (noin 1 M), johon lisätään 5 (± 0,5) g/l aiemmin liuotettua natriumhydroksidia. Liuos valmistetaan siten, että 100 g litiumhypokloriittia, joka sisältää 35 prosenttia aktiiviklooria (tai 115 g litiumhypokloriittia, joka sisältää 30 prosenttia aktiiviklooria) liuotetaan noin 700 millilitraan tislattua vettä, minkä jälkeen lisätään 5 g natriumhydroksidia, joka on liuotettu noin 200 millilitraan tislattua vettä, vettä lisätään, kunnes liuosta on yksi litra. Tuoretta liuosta ei tarvitse tarkistaa jodometrisesti.

b) Natriumhypokloriittiliuos

Analyysia varten valmistettu tuore liuos sisältää 35 (± 2) g/l aktiiviklooria (noin 1 M), johon lisätään 5 (± 0,5) g/l aiemmin liuotettua natriumhydroksidia. iuoksen aktiivikloripitoisuus täytyy tarkistaa jodometrisesti ennen jokaista analyysia.

ii) *Etikkahappo, laimennettu liuos*

Laimennetaan 5 ml jääetikkaa 1 litraksi vedellä.

4. MENETTELY

Noudatetaan yleisessä osassa esitettyjä ohjeita ja edetään seuraavasti: noin 1 g näyte ja noin 100 ml hypokloriittiliuosta (litium- tai natriumhypokloriittia) sekoitetaan 250 ml pullossa, jota ravistellaan näytteen kastumisen tehostamiseksi.

Tämän jälkeen pulloa pidetään termostaatissa 20 °C:n lämpötilassa 40 minuutin ajan ja seosta hämmennetään jatkuvasti tai säännöllisin väliajoin. Koska villan liukeneminen on eksoterminen prosessi, reaktiolämpö on johdettava pois. Muussa tapauksessa analyysi voi antaa virheellisen tuloksen, kun liukenemattomat kuidut alkavat liueta.

Pullon sisältö suodatetaan 40 minuutin kuluttua punnitun lasisuodattimen läpi ja pulloon mahdolliset jääneet kuidut huuhdellaan suodattimeen hypokloriittireagenssilla. Suodatin imetään kuivaksi ja jäännökset pestään peräkkäin vedellä, laimennetulla jääetikalla ja lopuksi vedellä siten, että suodatin imetään tyhjäksi aina nesteen lisäyksen jälkeen. Imua ei kuitenkaan saa käynnistää ennen kuin neste on valunut omalla painollaan.

Lopuksi suodatin imetään kuivaksi ja kuivataan jäännöksineen. Jäähdytetään ja punnitaan.

5. TULOSTEN LASKEMINEN JA ILMAISEMINEN

Tulokset lasketaan yleisessä osassa kuvatulla tavalla. d:n arvo on 1,00 paitsi puuvillan ja viskoosi- ja modaalikuitujen osalta d = 1,01 ja valkaisemattoman puuvillan osalta d = 1,03.

6. MENETELMÄN TARKKUUS

Tasa-aineisista tekstiilikuitusekoitteista tällä menetelmällä saatujen tulosten varmuusrajat ovat enintään ± 1 todennäköisyyden ollessa 95 prosenttia.

Menetelmä N:o 8

Muutetaan tekstiä seuraavasti:

Muutetaan 4 kohdan "MENETTELY" viides, kuudes ja seitsemäs alakohta seuraavasti:

"Keittolasiin mahdollisesti jääneet kuidut huuhdellaan suodattimeen dimetyyliformamidilla. Suodatin imetään kuivaksi. Jäännös pestään 1 litralla kuumaa vettä, jonka lämpötila on 70—80 °C siten, että suodatin täytetään kokonaan joka pesukerralla. Aina veden lisäyksen jälkeen imua käytetään lyhyesti, mutta ei ennen kuin vesi on valunut omalla painollaan. Imua voidaan käyttää myös silloin, jos pesuveden virtaus suodattimen läpi on liian hidasta.

Lopuksi suodatin ja jäännös kuivataan, jäähdytetään ja punnitaan.

Muutetaan 5 kohta "TULOSTEN LASKEMINEN JA ILMOITTAMINEN" seuraavasti:

"Tulokset lasketaan yleisessä osassa kuvatulla tavalla. d:n arvo on 1,00, paitsi seuraavissa tapauksissa:

villa: 1,01
puuvilla: 1,01
kupro: 1,01
modaali: 1,01
polyesteri: 1,01."

Menetelmä N:o 12

Poistetaan menetelmä.

LIITE II

MENETELMÄ N:o 16

KLOROKUIDUT, TIETYT MODAALIAKRYYLIT, TIETYT ELASTAANIT, ASETAATIT, TRIASETAATIT JA TIETYT MUUT KUIDUT

(Sykloheksanoonimenetelmä)

1. SOVELTAMISALA

Tätä menetelmää käytetään analysoitaessa ei-kuituaineiden poiston jälkeen kahden komponentin sekoitteita, joissa komponentteina ovat:

1. asetaatti (17), triasetaatti (22), klorokuidut (25), tietyt modakryylit (27), tietyt elastaanit (37),

   ja

2. villa (1), eläinkarva (2 ja 3), silkki (4), puuvilla (5), kupro (19) modaali (20), viskoosi (23), polyamidi tai nailon (28), akryyli (24) ja lasikuitu (38).

Jos analyysinäyte sisältää modakryylejä tai elastaaneja, on ensin tehtävä koe, jolla varmistetaan, että kuitu liukenee reagenssiin kokonaan.

Klorokuituja sisältäviä sekoitteita voidaan analysoida myös menetelmällä N:o 9 tai 15.

2. PERIAATE

Asetaatti- ja triasetaattikuidut, klorokuidut, tietyt modakryylit ja tietyt elastaanit liuotetaan sykloheksanooniin punnitusta kuivasta massasta lämpötilassa, joka on lähellä kiehumispistettä. Jäännös kootaan, pestään, kuivataan ja punnitaan; sen tarvittaessa kertoimilla korjattu ilmoitetaan prosentteina sekoitteen kuivasta massasta. Klorokuidun, modakryylin, elastaanin, asetaatin ja triasetaatin osuus saadaan erotuksena.

3. LAITTEET JA REAGENSSIT (muut kuin yleisessä osassa mainitut)

3.1 **Laitteet**

i) Kuumauuttolaite, jota voidaan käyttää 4 jakson mukaisessa koemenetelmässä (Ks. kuva: laite on muunnos julkaisussa Melliand Textilberichte 56 (1975)-643-645 kuvatusta laitteesta);

ii) Lasisuodatin näytettä varten;

iii) Huokoinen levy (huokoisuusaste 1);

iv) Palautusjäähdytin, joka sopii tislauspulloon;

v) Kuumennuslaite.

3.2 **Reagenssit**

i) Sykloheksanooni, kiehumispiste 156 °C;

ii) Etyylialkoholi, 50 tilavuusprosenttia.

Huomaa: sykloheksanooni on palava ja myrkyllinen aine, joten sen käyttö edellyttää riittäviä varotoimenpiteitä.

4. MENETTELY

Noudatetaan yleisessä osassa esitettyjä ohjeita ja edetään seuraavasti:

Tislauspulloon kaadetaan 100 ml sykloheksanoonia materiaaligrammaa kohti ja uuttosäiliö, jonka sisälle näytteen ja huokoisen levyn sisältävä lasisuodatin on aiemmin asetettu, pannaan pulloon. Seuraavaksi pulloon asetetaan palautusjäähdytin. Laitteiston lämpötila nostetaan kiehumispisteeseen 60 minuutin ajaksi siten, että uuttokiertojen määrä on vähintään 12 tunnissa. Uuttamisen ja jäähdytyksen jälkeen uuttosäiliö irrotetaan, lasisuodatin otetaan pullosta ja huokoinen levy poistetaan. Lasisuodatin sisältöineen pestään kolme tai neljä kertaa 50-prosenttisella etyylialkoholilla, jonka lämpötila on noin 60 °C, ja tämän jälkeen 1 litralla 60-asteista vettä.

Imua ei käytetä pesun aikana tai pesukertojen välillä. Nesteen annetaan valua omalla painollaan, ennen kuin imu käynnistetään.

Lopuksi suodatin ja jäännös kuivataan, jäähdytetään ja punnitaan.

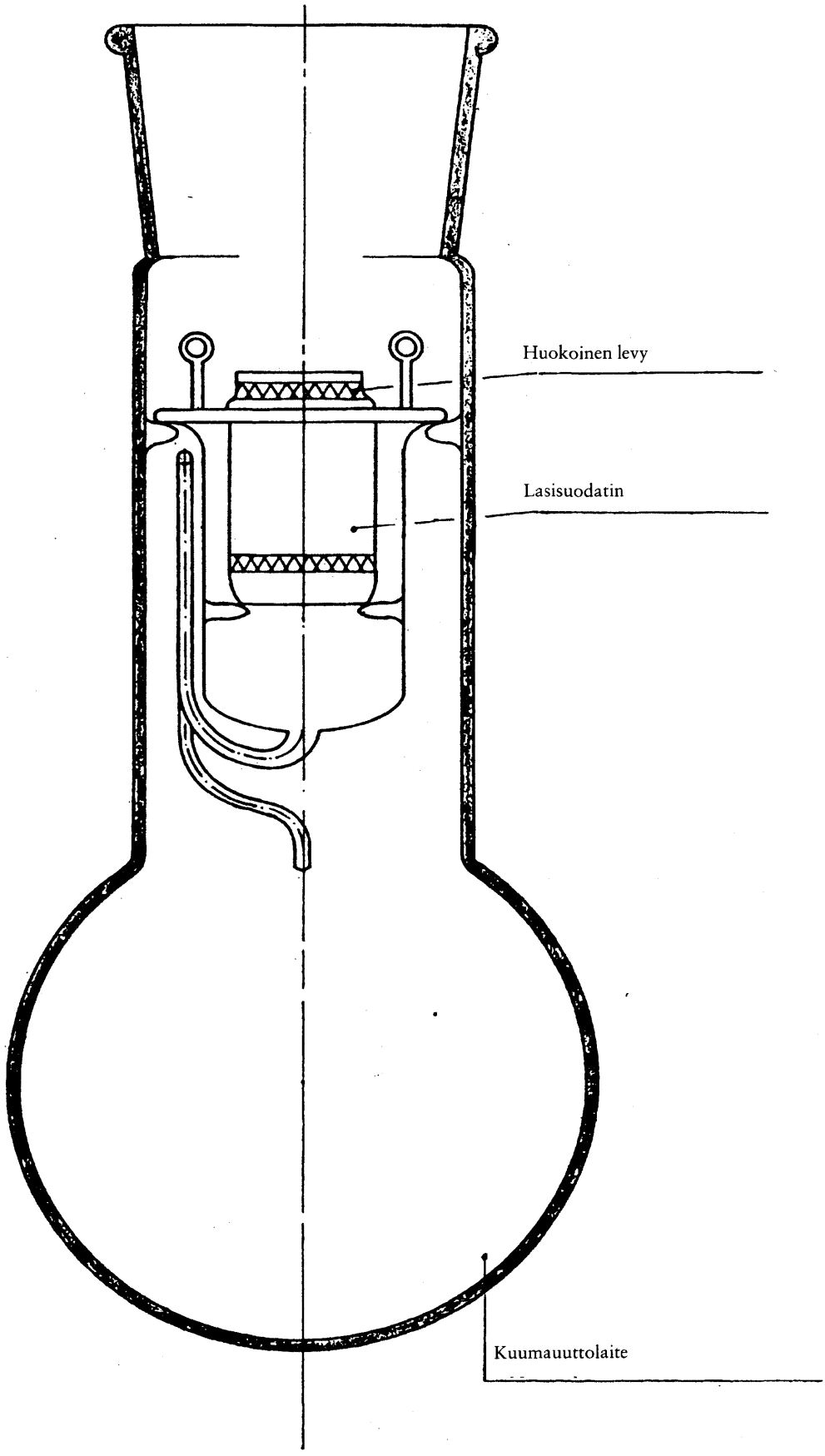
5. TULOSTEN LASKEMINEN JA ILMOITTAMINEN

Tulokset lasketaan yleisessä osassa kuvatulla tavalla. d:n arvo on 1,00 seuraavia poikkeuksia lukuun ottamatta:

silkki: 1,01
akryyli: 0,98

6. MENETELMÄN TARKKUUS

Tasa-aineisista tekstiilikuitusekoitteista tällä menetelmällä saatujen tulosten varmuusrajat ovat enintään ± 1 todennäköisyyden ollessa 95 prosenttia.

Huokoinen levy
Lasisuodatin
Kuumauuttolaite